Należytość pocztowa opłacona ryczałtem.

Ч. 9 (497). Неділя, дня 3. березня 1929. Рік XI.

Адреса Редакції і Адміністрації „УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС“ ПЕРЕМИШЛЬ, Побереже ч. 1.

Конто П. К. О. в Варшаві Nr. 142.807 Передплата в краю виносить 10 зол. річно, 5·50 зол. піврічно, 3 зол. чвертьрічно. В Чехії квартально 18 ч. к. Передплату з Чехословаччини складати на конто Адм. „Укр. Голосу“ в Zivnostenska Banka v Praze). Для Франції 60 фр. річно для Америки 2½ дол. річно.

Ціна примірника 25 с.

Редактор приймає щодня від год. 11—1.
Рукописів Редакція не звертає, неоплачених писем не приймається.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

політично-економічний орґан.

ТАРИФА ОГОЛОШЕННЯ за текстом за 1 вірш міліметровий одношпальтовий (сторона має 6 шпальт анонсових) 0·24 зол., для дрібних промисловців укр. інстит 0·16 зол. Дрібні оголошення по 0·15 зол. за слово, найменше дрібне оголошенне 1 зол., для шукаючих праці подані безпосередно до Адміністрації по 0·10 зол. за слово Оголошення в тексті 150% дорожші, на першій стороні 300% дорожші. Рахунки платні і заскаржальні в Перемишлі, а замовляючий анонс вже тим самим без застережень годиться на це.

Даремна надія...

Видвигнена німецьким та канадійським делеґатом на арену Союза Народів справа національних меншостий наробила великого шуму в Европі. Усі держави, які зобовязалися шанувати права національних меншостий а які не мають чистої совісти перед лицем справедливости, в міру того, як березнева сесія Ради Союзу зближається — скрізь відбуваються у прискоренім, темпі полагодження деяких пекучих квестій нац. меншостий, таємні наради, поїздки і зїзди.

Не дивота! Шляхотні наміри Вільсона, диктовані може і найчистійним альтруїзмом та загальним добром, викривили по своїй вподобі ті, що після війни взяли керму світової політики в свої руки й Европа сьогодні уявляє собою таку мішанину несправедливости та кривди, що раз-пораз грозять їй воєнні конфлікти. Вона виглядає, як один табор військовий — і нема сьогодні вже таких наївних, щоб вірили в силу пактів про неаґресію, Кельоґівських трактатів та договорів приязни. Трийцять пять міліонів національних меншостий становлять сьогодні вибуховий матеріял, який жде тільки на відповідну хвилю та на іскру — бо війна визвольна, як національний подвиг, завжди була і буде, і її ніхто не в силі спинити писаними договорами.

Українці в тій великанській масі меншостий є найбільшим що до чисельности складником. Не диво, що й коли порушено справу кривди — не можна було оминути й українського населення, за якими під напором канадійських Українців упімнувся делеґат Канади. Тим самим Українці посередно дали притоку до нарад Союзу Народів і сьогодні цілий світ, а особливож держави, що сидять на позгинаних карках нац. меншостий, цікавляться нами дуже.

Та сильні—сильними. Кулакови чи залізу не промовить ніякий арґумент справедливости. Можна завважити це нині, як побіч деякого збентеження у держав-опікунів національних меншостий відзивається бута та певність себе а найкращим цього доказом є стаття „Gazety Warszawskiej“ з 2. ц. м. Написано там виразно:

„Польща була змушена підписати в 1919 р. трактат про національні меншости, бо він був звязаний з мировим договором. Тоді ще Польща не була ніякою державою і їй зобовязання могли накидати. Тепер справа представляється трошки инакше. Польща є державою, що може собі позволити на легковаження або не легковаження трактатів. Через десять літ набрався польський народ досить віри в свої сили і примушений конечністю, спробує відкинути усяку контролю“

Ці слова — це питомий вислів грубої сили пястука. А що воно не самі слова — на це легко навести безліч примірів, а один з польських соймових послів заповів офензиву проти української національної меншости, так якби та офензива віддавна не велася.

Далі ми бачимо, як Чехи, що також мають нечисту совість супроти нац. меншостий, порушили цілу Малу Антанту і дали почин до зїзду, що відбудеться за кілька днів, щоби обговорити способи спільної „оборони“ Чехословаччини, Румунії (також добра опікунка!) та Югославії на міжнародній арені. Ця Мала Антанта має навязати зносини і з Польщею, не для того, що в неї та сама меншість національна, що в Чехословаччині і Румунії (Українці) але радше з тактичного боку. Свій до свого. Ба навіть Франція, що має важний голос у кермуванню світа — скривилася невдоволено на пропозицію Німців і отверто заявляє, що овшім, вона радити в сесії буде, але там не сміють мішатися в її внутрішні справи, до яких у першу чергу належить справа Альзації і Льотаринґії. Врешті сподіються передовсім польські політики, що европейські держави напевно займуть, так як досі займали, вороже становище до Німеччини та її внеску в справі нац. меншостей, а зноваж позаевропейські держави, за виїмком Канади, не схочуть мішатись в европейські справи, які їм байдужні.

Иншими словами: з великої хмари малий дощ, з цілої наради пшик і на сесію можна махнути рукою. Крук крукови ока не видзьобає а справедливість і людяність уступлять перед брутальною силою.

Скажім, що навіть і западе якась ухвала на тій богатообіцюючій сесії, що навіть держави її підпишуть — то чиж не дає відповіди „Gazeta Warszawska“ — як ця ухвала і трактат буде виконаний? Старосвіцьке: зась тобі! і тут най де поле до попису. Отже не треба обманювати себе надією на поміч Союзу Народів. Прав ніхто не роздаровує — права здобувається. Так було, є і буде.

Щоби одначе здобути права і то в сучасних обставинах — треба нам сили. Тою силою є *орґанізація* політична і економічна під вмілим проводом. Тільки орґанізаційна сила може зробити з Українців такий чинник, що над ним не будуть радити конференції Союзу, але що й Українців попросять до ради. І тому замісць оглядатися на Союз Народів та ждати висліду нарад сесії — треба закотити руки до праці. На одних Зборах, на яких був я присутний, сказав один селянин таку думку, подиктовану простим хлопським розумом: „Ми можемо дістати все, і справедливість і волю, коли ми зорґанізовані одного будемо бажати і однаково працювати“.

Ті слова золоті. Не наради, не сесії, не Союз Народів і не панове при зелених столиках, вирішувати тимуть нашу долю. Вони можуть її рішити так, як диктує їм їх власний інтерес. А ми тисячу радів переконались, що всякі рішення невиходять Українцям на користь, бо вони не мають виконавчої сили.

Дякуймож за ласкаву згадку про нас панкам зі Союзу а самі берімся до орґанізаційної праці політичної і економічної. Під цим знаком станемо переможцями! — *Курдидик А.*

Нова катастрофа.

Сегорічна зима, а особливо останні морози дались в знаки всім краям осередної Европи, але зі всіх країв найбільше потерпіла від морозів Сх. Галичина. Тут морози спричинили так велике спустошення що рівнається катастрофі і то особливо по селах. Бо коли міста все таки мають середники скорої помочі потерпівшим від студени — то забуте всіми село було полишене на ласку долі. Тому тут убоге населення впрост близьке загибелі. Особливо брак опалу по селах, далеких від лісів, доводить людей до розпуки. Щоб сяк-так огрітись, треба було рубати на опал все, що під руки попалось: в кого був матеріял будівельний, мусів порубати на опал. А в богатьох загородах люди рубали лавки, столи. Спалено всю майже солому, а декуди люди в роспуці, то пашею палили, ратуючись від білої, морозної смерти. В стайнях замерзала худоба, а десятки тисячів штук худоби повідморожувало собі части тіла, особливо дуже богато є коров з відмороженими ногами і ратицями, а коні повідморожували собі писки. В кіпцях а то і в пивницях померзла бульба і бураки, бо була прикрита за мало землею. А цего року замерзла земля на 1 метер. Богато людей позамерзало на смерть, а відмороження в кождім селі ідуть в сотки. Також багато випадків зачадження і пожарів. В убогих хатах голод. Загальний образ тепер такий, що в багатьох селах нема хати, щоб не було хорих, а діти мруть без помочі, як мухи.

Тому село з розпукою благає о поміч і ні звідки та поміч не приходить. Бо коли по містах все таки є деяка поміч в доставі опалу, живности, а ті, що відморозили собі части тіла, находять лікарську поміч, то село всіми забуте. Тут ні помочи всяких комітетів, що ділають по містах, ні помочи зі сторони уряду. Тому наша парляментарна репрезентація повинна наглим внеском домагатись для сільських убогих і безробітних опалу і живности, так як це діється по містах, де убогі безробітні дістають сталу підмогу. Також потрібна є негайна безплатна поміч лікарська для убогих. Також наші посли повинні домагатись, щоб скарбові власти перестали стягати податки дорогою екзекуції, бо село тепер не в силі платити.

Зачуваємо, що жидівський клюб в соймі вже поставив наглий внесок, взиваючи уряд, щоб поспішив з помочю містам і місточкам. Про села, які найбільше потерпіли, світ забув. Тому очікуємо скорого ділання нашої парляментарної репрезентації. — *Іван Огородний*, селянин.

Читайте і передплачуйте ґазету!

Про потребу читання ґазети — не треба, здається, нікого переконувати. Про це пишеться у нас і говориться дуже часто так, що кожний чоловік міг вже почути, що ґазета для нього є необхідною річю так само, як хліб насущний. Хочу лише звернути увагу на це, що наші селяне так мало читають, а ще менше передплачують добрий часопис. Знаємо прецінь, що народ український—це народ селянський. Тому ці селяне мусять бути людьми освіченими, мусять знати свої права і обовязки, повинні вміти піднести своє господарство, одним словом — наші селяне повинні бути людьми культурними. А такими можуть вони бути лиш тоді, коли будуть пильно учитися, коли будуть гуртуватись в читальнях і инших наших товариствах, коли врешті будуть читати добру ґазету та книжку.

Не один наш селянин любить читати ґазету, але йому якось дуже тяжко здобутися на її передплату. Він на все мусить знайти гріш, тільки не на часопис. Йде такий соловік до читальні, ховає ґазету до кишені тай утікає з нею до хати. По двох, трьох днях вандрує ґазета до другого, а коли не пропаде в нього — то в третього напевно. Так роблять переважно виділові і то не лиш селяне, але і, на превеликий жаль, заможні інтеліґенти. Панове виділові, чиж не знаєте, що читальняна власність не повинна пропадати в чужій хаті?

Певно, є люди дуже бідні, котрі не можуть мати власної ґазети. В кождому одначе селі мешкає менше або більше селян багатіщих, які *не один а більше часописів повинні купити*; прочиталиб отже самі, ще й бідніщим братам пожичилиб. Тут не треба бути скупим, бо передплачуючи постійно часопис робиш добре в першій мірі собі й другому, а відтак причиняєшся до піднесення нашої дуже вбогої преси. Село не може задовольнятись одною-двома ґазетами читальняними. Дивімся на наших сусідів Німців-кольоністів з котрих більшість пренумерує собі ґазету, а майже кожний її читає. Вони знають, що без книжки і ґазети жити днесь є дуже тяжко, а навіть неможливо.

Тому всі богатіші господарі, котрі мають охоту читати часопис, повинні стати постійними передплатниками принайменше одної української доброї ґазети, щоб не потребували когонебудь питати: „А що там чувати, Пане...“, але щоб самі могли розказати другим про ріжні цікаві речі, які знайдуть в своїй ґазеті. — *А. Ст.*

Де ми живемо?

Бандитство з дня на день більшає. Урядова статистика виказує, що коли в 1925 р. було в Польщі 28.601 грубших злочинів, то в 1926 р. було їх вже 34 082, а в 1927 р. 37.028. За останний рік — як це відчитували при нарадах над буджетом — стан той не тільки не змінився але ще й зріс і то в такім ступни: пияцькі авантури зросли на 29%, побиття та каліцтва на 25%, морди на 10%, крадіжі на 9% і підпали на 9% також Нема що казати — ідемо вперід, як ніхто мабуть на світі.

Де шукати причин цього лиха, з якого частина певне, що і на нас паде — трудно догадатися. Пишуть про те богато, говорять ще більше, а тимчасом шпальти часописів що раз то більше наповнюються описами жахливих злочинів, які вже й на село перекинулися. Аж гидко і страшно переглядати ті часописи: гидко — бо всім грозить моральне банкроцтво, страшно — бо не знаєш чи завтра не вкрадуть в тебе, останну сорочку, або чи не почастує тебе хто на повороті до хати ножем в плечі чи колом по голові.

Щож робить поліція — сторожі ладу? — спитає кождий.

Що? „Wola ludu“ пише про це ось як в 449 числі: „...поліція, пожираючи величезні суми, за багато часу тратить на дрібні справи, як от пр. стягання дрібних адміністраційних кар за проступки проти чистоти та витрачує за багато енерґії на паралїжування діяльности народних установ“. Коли таке пише польська часопись — то здається, хто — як хто, але ми, Українці, моглиб про це ще богато більше написати.

К-к.

УВАГА

Не купуйте дзвонів по чужих фірмах, котрі Вас використовують, а в додатку дають Вам дзвони з лихої криці.

Найкращі, найтреваліщі, а крім того гармонійні і мельодійні дзвони дістанеться лише

в одинокій українській ліярні дзвонів

Михайла Брилинського

у Львові - Замарстинів ул. св. Михайла ч. 14.

Сконфісковано!

До відома нашим громадам.

В Вістнику Законів Річипосполитої Польської Ч. 94, поз. 747. з р. 1923. Появився закон з 11. серпня 1923 р. про тимчасове наладнання комунальних (громадських) фінансів. Щоби придбати для громад і повітових звязків (рад повітових) грошевих засобів на їх господарські потреби, обкладає цей закон ріжні податкові джерела комунальними додатками.

І так між иншими: а) по мисли арт. 8. цего закона накладає він такі комунальні додатки до державного податку промислового, з яких припадає на громади в Галичині ¾ части суми побраної в тих громадах титулом комунальних додатків до державного податку промислового.

б) по мисли арт. 10. комунальні додатки до всіх державних додатків від спожиття, зужиття зглядно продукції, з яких 40% загальної суми впливів припадає на річ повітових звязків комунальних а (в Галичині) ⅔ части з цієї суми мають бути розділені поміж громади сільські відповідно до числа мешканців.

в) по мисли арт. 11. комунальні додатки до державних оплат від патентів горілчаних і спіритусових, з чого для громад сільських припадає половина суми побраної в тих громадах з цього податку.

г) по мисли арт. 13. чотиро-процентова (4%), оплата комунальна від всяких контрактів о перенесення власности недвижимости, з котрої то комунальної оплати припадає половина повітовим виділам, а половина тим сільським громадам, на яких обшарі лежить контрактована недвижимість.

Всі ті комунальні оплати стягають приписаним способом Скарбові Каси та виплачують їх маґістратам міст та виділам повітовим, а *повітові виділи є обовязані протягом 14 день повиплачувати поодиноким громадам, припадаючі на них квоти.*

Тимчасом завелась у нас практика, що деякі повітові виділи, побравши ті гроші, задержують їх на свої потреби та не виплачують сільським громадам, яким вони належать. Є це велика кривда для наших громад, які через це не мають спроможности вести як слід своєї господарки, не маючи потрібних фондів на направу доріг, на школи і тд.

Треба, щоби наші громади вглянули негайно в цю справу та не дали себе кривдити через виділи повітові. Особливо легко це провірити що до комунальних додатків від перенесення власности, бо ті справи є в громаді добре знані. Виділи повітові не мають жадного титулу ні права, такі громадам належні додатки собі задержувати або проволікати їх виплату, бо вони правно належеться громадянам. Про всякі в тій справі надужиття треба внести зажалення до воєвідства.

Громади мойого виборчого округа, покривджені в тих справах, нехай звертаються до мене, але треба мені подати дуже докладно все, що відноситься до цієї справи. — *Варшава дня 19. лютого 1929 р. посол перемиської землі Др. В. Загайкевич.*

Дописи.

Ріпшичі, пов. Перемишль. У нас заложено Читальню „Просвіта“ 1926 р. Думали ми, що селяне в часі світової війни були у світі і усвідомили собі, що без освіти не може чоловік рушитись з місця і що наспів вже найвищий час для наших господарів покинути темноту. Та де там! І щож з того, що Читальня „Просвіти“ вже три роки існує? Чи може хоч оден раз відсвятковано свято „Просвіти“ або чи зроблено заходи, щоб дати який відчит? І знайшлибися такі люди, але щож? Коли у них охоти нема. Буває таке, що на засіданню Виділу справу ухвалять, але зробити нема кому. Про будову читальняного дому і не згадуй, хотяй є своя площа. Молодіж замісць до Читальні, волочиться по хатах та співає чужі пісні, своїх не хоче учитися. Карти то єї рай! А ґазету, або книжки до рук взяти — заховай Боже. Заледви до села приходить з українських видавництв 3 чи 4 Місіонарі і один „Український Голос“ до Читальні, та один „Гром. Голос“. Недавно відбулися Загальні Збори Чит. „Просвіти“, на які прибув делегат філії з Перемишля п. Курдидик, та пояснив значіння орґанізації та освітної праці. Опісля перевів люстрацію читальняної каси і бібліотеки і показалося, що через цілий рік було перечитано дві книжки. Аж сумно про це писати! А за членські вкладки то і не згадуй, до цеї справи вернемо іншим разом. А тепер ще напишу як на наших селянах знущається п. лісничий Цереновіч слуга паньства Баконецкого: До канцелярії не приступиш, бо в карк дістанеш або „шляґ ці трафі“. Приміром: За це, що громада не винаймила єму польовання, то нікому нічо не продасть і на заробок не пускає до ліса, хотяй той заробок у жидів, бо жиди закупили дуби і за фірманку жиди платять. Хто з наших господарів поїде до ліса, то він кричить: „Марш мі з лясу“. А селяне ще говорять з ним, що вони нічого не винні, тільки спілка ловецька. І так одні на других спихають. А щоб віднестись до Української парляментарної репрезентації, щоб така незаконність не діялась, то нема кому Селяне схаменіться! Дивіться, як інші села жиють як там іде просвітня праця. І ти, молодий цвіте хлопці і дівчата, горніться до освіти не марнуйте своїх літ. Як ми просвітимось — то ніхто не важиться нам сказати „Marsz mi z lasu“. А ви батьки, трошки припильнуйте своїх дітей та до Читальні їх посилайте, щоб вони приносили книжки до дому та вам читали. — *О. Ш.*

Корчин, пов. Сколе. Наше село за останній рік пішло далеко вперід. Кооператива наша розвивається дуже гарно. В тому році улаштовано багато рефератів і сходин членів на яких говорилося багато про потребу кооперативної орґанізації. Люде зрозуміли значіннє своєї кооперативи і радо до неї горнуться. Не помогли наклепи, доноси (відоме оскарження проти абсоль. фільос. Ів. Корчинського) жидівських крамарів. А треба знати, що в нашому селі є аж 7 жидівських склепів. Та люде подали собі руки і вже на днях двох жидівських склепів (в тому найбагатший) оголосило своє звинення. Заходом кооперативи приступлено до основання Каси, до якої зголосилося понад 100 членів і зложили вже около 900 золотих. Кооператива отворила в Корчині шлях. свою філію. Анкета, в тій цїли скликана на „шляхті“ — принесла вже деякі овочі. На анкеті загрігрівали до праці свящ. о. Козак і ґімн. проф. Іван Корчинський. Філія покищо животіє. Є деякі чесні люде як Василь Лопотич Корчинський, Петро Яцк. Корчинський, Никола Винницький (Ігнасів), Іван Яцк. Корчинський с. Йосифа, Іван Яцк. Корчинський с. Антона, Теодор Яцк. Корчинський і Іван Яцк. Корчинський с. Гриня, що аґітують і ділом підпирають філію. За філією аґітує і шляхоцька молодь. Та є іще деякі люде, що дальше підпомагають чужих. Але тих вже і гробова могила не направить. — Наше село перевело також і плебісцит проти горівки. Всі заявилися одноголосно проти коршми. — Гарно розвивається Тво „Сокіл“, яке на Сок. Святі вивязалося найкраще. Це Тво веде орґанізаційну працю в кожному напрямку. Двічі брало участь в гашенні огню; раз в свойому селі, другий раз в сусідному селі Кружельниці. В місяці січні відбулися III Заг. Збори, на яких вибрано втретє головою Ів. Корчинського. — Вже 22-ий рік існує в нас „Читальня „Просвіти“. На днях відбулися Заг. Збори, а головою вибрано вдруге упр. школи Івана Гиврона. При Читальні існує гарний хор і Амат. Гурток, який має гарні сили як: Кирчів Теодор, Меленчук Антін, Безушко Іван, Ґоєвський Василь, Кирчів Палажка, Онуфрів Ольга. — Внедовзі мають відбутися Заг. Збори кружка „Рідної Школи“ і „Союзу Українок“. — Треба єще згадати кількома словами і про нашу Гром. Раду. На днях ухвалювали буджет. Ухвалили 200 зол. на Читальню, 200 зол. на будову „Нар. Дому“, 50 зол. на укр. Захоронку в Сколім. Така ухвала приємно поділала на все свідоме громадянство. Бо не сподівалися такої ухвали. Належить це приписати самому війтові Романові Малярчин, що гарячо попирав ту справу, а також Мих. Сойка, Дм. Лаґойдич, Ант. Тимчишин. Та не всі радні є ще свідомі своїх обовязків. Як видно із цього огляду праці, йдемо вперід, не спимо. — Свої.

Цьвіржа, пов. Мостиска. — Це село має 3/4 польського населення. Наші люди нічим не проявляли своєї свідомости. Їм байдуже, що діється кругом них. Сліпі не бачать, що роблять їх сусіди, котрі збудували собі перед кільканайцятьма літами костел і заложили „Kółko rolnicze“ та нехтують нашими людьми при виборах до громадської ради, а потім розпоряджують громадським добром до вподоби. Відносини дещо змінилися, коли Цьвіржа дістала нового пароха. За справою кількох свідоміщих одиниць основано Читальні „Просвіти“. Парох вписався як перший член Читальні, а по нім кількох поважних громадян. На перших загальних зборах вибрано головою Читальні всч. о. Наконечного, а дальше цілий виділ, в склад котрого ввійшли: М. Лещишин, І. Бадовський, О. Кіцила, М. Шупяний, І. Жук, В. Чиж. Новозаложена Читальня не мала свойого власного дому. Тому один з ідейніщих громадян, Іван Жук, згодився безплатно примістити Читальню у своїй хаті. Від того часу сходилися люди часто до Читальні та читали часописи і книжки, котрі випозичив Читальні на якийсь час один добрий сусідний священик. Та завжди в чужій хаті не думали сидіти цьвіржецькі читальняники. Вони задумали купити собі власний дім. Нагода купна вправді вже трафлялася, одначе до згоди не дійшло. Не рішена також справа, щоб читальню примістити в церковнім склепі. Сваряться між собою. А цьвіржецькі добрі сусіди лише руки затирають з радости ізза сеї колотнечі. — На Різдво відограв аматорський кружок в маленькій салі церковного склепу „Вифлеємську Ніч“. Це перше українське представлення в Цьвіржі. (Поляки давали у себе вже кілька представлень). Саля була наповнена по береги. Богато людий стояло за порогом і не могло дістатися до середини. Прийшли навіть Жиди і Поляки. Як на перший початок це великий крок вперід. Побажатиб лишень на будуче як найкращих успіхів. До праці! Нехай згинуть зародки всяких непорозумінь, а Цьвіржане серед чужого окруження повинні створити одну тісну родину, яка змагає до кращого. — Сусід.

З Польщі і про Польщу.

Польсько-німецькі взаємини дуже загострились. Причина така: Польський уряд вже давніще підозрівав німецького посла (до шлеського сойму) Уліца о зраду державну і домагався від шлеського сойму, щоб його видав судови. Але шлеський сойм, який в більшости складається з Поляків, відмовив цему домаганню, бо документ, на підставі якого підозрівано посла Уліца, видавався соймови сфалшованим. Тому прокуратор цофнув своє домагання. А от в половині лютого польський уряд розвязав шлеський сойм, а поліція зараз заарештувала посла Уліца. Це викликало велику бурю в Німеччині а всі німецькі ґазети закидають польському урядови, що він навмисне розвязав сойм, щоб арештувати німецького посла, якого навіть польські посли шлеського сойму не могли видати судови. Рівночасно німецька політична орґанізація в Польщі „Фольксбунд“ внесла жалобу до Союзу Народів. Справа наробила такого шуму в Европі, що міністер Залеский мусів обізватися. Він сказав, що посла Уліца велів арештувати суд на домагання прокуратора — отже в тім випадку польський уряд безсильний, бо в Польщі суди є незалежні і повинуються тільки законам. Безперечно та справа буде обговорювана на березневій сесії Ради Союзу Народів. — Польський сойм ухвалив буджет. Для Українців цікава та ухвала тим, що буджетова соймова комісія ухвалила одиноку підмогу для укр. Тов. „Сільський Господар“ в квоті 150.000 зл. Але коли прийшло до голосовання в соймі, цю ухвалу змінили так, що не признали ніякої підмоги для „Сільського Господаря“. Сталося це через клюб одинки і вшехполяків та людовців, які всі разом голосували проти підмоги „Сільському Господареви“. Це Українців не здивувало, бо польські посли все однакові для українського народу. — Нова авантура сталась в польськім соймі. Теперішний польський уряд видав в минулім році 553 міліонів більше, як визначував ухвалений соймом буджет. За те польські посли опозиційні (лівиці) поставили в соймі внесок, щоб міністра скарбу Чеховича поставити перед державний трибунал, бо він провинився проти конституції і без дозволу сойму видав більше грошей, як йому вільно було видати. Коли про це довідався міністер Чехович, подався до димісії Але його димісії премієр Бартель не приняв, а в соймі заявив, що міністер Чехович видав 553 міліонів більше на приказ Ради міністрів і за цей видаток є відвічальні всі міністри. Не знати ще, що тепер зроблять польські опозицийні посли, бо тепер випадалоб їм поставити перед суд всіх міністрів. Але між міністрами є також маршалок Пілсудський. І це бентежить польських послів. Тому мабуть з великої хмари буде малий дощ. Польські опозицийні посли покивають пальцями в чоботі і замовкнуть.

Що чувати в світі?

Большевики з усіх сил стараються виховати собі з дітий правдивих комуністів і в тій цїли *провадять спеціяльну* шкільну політику. Дітям від найранших літ впоюють ідеї комунізму і то нераз дуже дивними та дикими способами. Пр. підчас останних виборів наркомос (так то називається міністерство освіти) видав наказ, щоб діти взяли участь в виборах до рад В тій цїли кожда школа мала приготовити відповідну кількість виборчих плякатів і афішів та займитися розданням між нарід летючок Такий розпорядок в кождій культурній державі неможливий, бо дітей взагалі ніде в політику не мішають — але в большевиків є усе навиворіть і все можливе. Большевики знають, що їх панування не довге і що як вони не виховають собі нового покоління в комуністичнім дусі — то уся їх робота на ніщо. А виховати дитину на комуністичне значить у большевиків впоїти в душу дитячу, що нема Бога, нема родичів, нема родини — а є тільки Ленін і III Інтернаціонал. Відповідно до того заложили большевики дві молодечі орґанізації: комсомол для старшої і „піоніри“ для молодшої дітвори. Наші читачі пригадують собі неодин жахливий вислід, описаний в нашій часописі, того большевицького виховання. Але над дітьми працює не тільки комсомол і піоніри: є і спеціяльні комісії по школах, що служать тій цїли, а окрім цього видають большевицькі прихвостні на самій Україні аж 9 журналів, що мають вливати отрую комунізму в невичне серце дитини, побіч величезного накладу книжок. Окрему увагу звертають большевики на українські діти, бо на Україні комуністичні ідеї дуже тяжко приймаються. І хоча існує цілий величезний апарат, що має дітий змінити в яничар — не можуть большевики похвалитися успіхами своєї праці. За останний рік в цілій большевицькій імперії число членів діточих комуністичних орґанізацій зросло всього на кільканайцять тисяч, а це, маючи на увазі видавану суму гроший і шалену аґітацію, страшно мало. Так мало — що большевицькі ґазети жалуються на батьків — вони, мовляв, з дітий куркулів поробити хочуть. Та ще заздрим оком дивляться большевики на щораз то краще процвітаючі орґанізації дітий та молоді при церквах. І раді тому вони знищити церкву і накликують до засновування кружків безбожників — але і це не йде.

Анґлія підготовляється до виборів до парляменту, які відбудуться в червні ц. р. Уже тепер відбувається передвиборча аґітація та оцінювання сил, але певного нічого ніхто сказати не може, бо того року допустять перший раз до голосування 21-лігних жінок і *ті перехилять побіду на ту сторону*, на яку схочуть. А відомо, що в Анґлії жінок є більше як мужчин. Стара анґлійська приповідка каже, що вибори все дають побіду тій партії, яка в попередних виборах програла — отже належалобся лібералам, які програли попереднього разу, виграти. Та так мабуть воно не буде і найбільші знатоки кажуть, що тим разом виграє Лабур-парти а теперішна партія урядова не дістане абсолютно більшости голосів через те, що не змогла вона у свойому часі запобічи вуглевому страйкови. Отже вуголь рішить про побіду. Зрештою по виборах до громад, до яких по найбільшій части вибрано прихильників Лабур-парти та по доповняючих виборах до парляменту, у яких Лабур-парти дістала 9 мандатів більше, як усі сподівалися — можна вже пізнати, на яку сторону хилиться анґлійське населення. Загально сподіються, що на 615 послів в анґлійськім парляменті Лабуристи дістануть 300 а може й 350 мандатів.

Франція й Італія змагаються завзято о панування над Середземним морем або, краще кажучи, о підбиття собі Балкану. Ще у 1925 р. сказав Муссоліні: „Італія може прямувати тільки на схід“ і ті слова від кількох літ завзято переводить в життя італійський уряд, навязуючи приятельські зносини з балканськими державами, обєднюючи їх біля себе та пильнуючи справу кольоній в Африці. Одначе та загарбницька політика Італії зустрічає всюди сильний спротив Франції. І як Муссоліні в 1926 р. сказав: „Тепер Італія диктуватиме Середземному морю замість Франції“ — то французький міністер морських справ, Левіґе, відповів йому: „Море мусить бути вільне; ніхто не має права казати, що ось то море є моє“. І між обома державами закипіла підземна боротьба, яка на зверх обявляється змаганням накинути Балканови свої прикази. До світової війни змагалися о впливи на Балкані Австрія й Росія — тепер перейшли ті змагання в руки Франції й Італії. І треба признати, що у них Франція програє і тратить на Балкані ґрунт під ногами. Коли Франція заключила військовий союз з Югославією — то Італія у відповідь на цей союз почала окружати Югославію своїми союзниками: З одної сторони Болгарією, звідки за італійські гроші підсичуваний македонський рух богато клопоту робить Югославії, з другої Альбанією, де видвигнула королем Ахмеда Зоґу. Навіть зі сторони моря не моглаб Югославія в разі війни з Італією дістати поміч, бо з того боку пильнує її прихильниця Італії, Греція. А в кінці і останні проби навязання грецько-турецької *приязни за почином Італії* також зменшають впливи Франції на Балкані і роблять його сповним гуртом прихильників Італії. Не краще ведеться Франції і в Африці. Там має Франція кольонію Туніс, що є угольним каменем цілого французького панування в тій части світа. Одначе Туніс є замешкалий Італійцями, які давніще виеміґрували. Правда, тих 130 тисяч Італійців на 160 тисяч мешканців Тунісу для Італії маловартна маса, бо свого часу вони навіть заявилися за Францією — одначе італійський уряд від якогось часу старається розбудити в своїх земляках італійський націоналізм і це чимраз більше йому вдається. Франція запізно взялася винародовлювати їх; нині Італійці ті отверто бажають, щоб над Тунісом повівав італійський прапор, тимбільше

МАРКО МАРКІВ.

ТРІЙЛО,

яке нищить нас духово, фізично, морально і національно.

Трійлом тим є добре знана сивуха-горівка. Який се обридливий напій, хочу описати в надії, що ті, що його не уживають, то й ніколи уживати не будуть, а ті, що пють, най раз знають, що таке пють, та по чім закусують хлібом — даром Божим.

Горівкою здобуваєм ми, на жаль, вершок неслави. І то таки ми — нинішне покоління. Хто не вірить, того переконає рахунок польського державного монополю горівчаного, який каже, що „найбільше пють горівки у воєвідствах *тернопільськім і станиславівськім!!!*“ Гей земляки, а де наша честь? А на „Рідну Школу“ чи яку будь часопись „нема“ — ві бідні? Пийте, „на здоровля вам“, але знайте, що тим обдираєте себе, свою хату, свої діти, свою неньку-Україну, не лишень з гроша, але зі здоровля і чести. Схаменіться, бо грядемо в пропасть.

Доказ на се, що навіть чільніщі наші люди вступають в сліди „Гриця-наливайка“. Ось що пише Курер з 8. XII. 1928. Ч. 340 — де на 3 ій стороні написано: „Порося в Орієнт-Експресі“. Чого там нема. Аж жась серце стискає. Як можна так дуже забутися і низко так упасти. Стаття та називає по імени і назвиську українського посла Ш. Того посла в заголовку злогадливо зве „порося“, тай описує, що сів він до потягу, опер ноги з болотом о плюшові подушки, а коли звернув йому увагу кондуктор, він його збештав як буру суку, опісля наш посол „до Риґі“ та „пішов за столу в переділі ваґону“ і тд.

Ох, розступись земле..., як хочеться дуже в ню запасти, бо скільки тут сиду, ганьби і сорому, — а неповинно тим, котрі дорожать своїм українським іменем і леліють в серцю Матір-Україну. Як дуже хочеться гірко розплакатись і в сльозах розплистись, щоб і сліду не стало, щоб ніхто не бачив або піти спати, заснути і... більше не збудитись. Так, пане посол, так! Бачите, як гарненько нам світите! Спаси Біг, не трудіться, в таке багно і без вас трафимо! Та нам — не з вами дорога! Коли ви маєте честь, то уступіть місце свому заступникови. А самі ідіть у кут і плачте, доки сил стане, доки очей не засиплять. Се булоби совістне покарання своєї самоволі. Тоді аж може покажеться ріжниця між людиною — а звіриною. А часопись, що про вас пише, як про порося, іде поза етноґрафічні межі Українців, їде за море, де наших синів чимало є, а котрим гірко читати кінцеву увагу сеї часописі таку: „В Українців експрес а стайня то одно. О бідна „Україно“.“! Так кінчиться історія сучасного „Гриця-наливайка“, причиною якої була лиш горівка. Тому варт приглянутися їй близше.

Хто видумав горівку — не знати. Винахідник бачив видно, що то нічо доброго, та зі стиду не виявив свого назвиска.

Горівка є це алькоголь розпущений водою. Алькоголь знаходиться в землеплодах і овочах. Є він і в дереві, та се вже таки правдива отруя. Є алькоголь і в людських відходах. Є краї, які виробляють алькоголь лиш з сего, бо природа призначила його до всього, лиш не до пиття. Алькоголь є добрим средством проти зарази (дезінфекція), можна ним топити (палити) і має він велике значіння в промислі як сила до порушування моторів або до ріжних виробів фарб, лякерів. Уживається його і в медицині.

Абсолютний алькоголь, т. є такий, в якім нема зовсім води, — є великою отрубю — хочби він був зроблений і з меду. Абсолютний алькоголь має 100 ступенів, як ми кажемо „ґрадусів“, т. є, що на 100 його частин нема ніяких иньших частин, з якими він любить лучитися. Лучиться він дуже скоро з повітрям і водою. В абсолютнім стані мож тримати його лиш в герметичнім начинню. Коли він має на сто частий 10 — 20 частий води, звуть його спіртом, а 50 на 50 частий води й алькоголю — звуть оковитою, низше сего — горівкою-сивухою.

На Україні колись робили його лиш зі жита. Нині роблять його з бульби, бураків, а деякі покрадьки і з цукру. В Польщі вільно робити з бульби — при малій домішці ячменю і з меляси. Меляса — се є густа, темнобрунатна теч, яка позістає в фабриці цукру. Та теч має ще 50% доброго білого цукру в собі.

Горівка з жита — булаби дуже дорога, а однако шкідливою людському здоровлю.

В Польщі алькоголь в виді спірту чи горівки є монополем. Значиться — виріб, перетворювання і продаж або дозвіл на право до сего є в руках держави, яка дає дозвіл на річну продукцію по 5 літрів на одного мешканця т. є півтора міліона гектолітрів. Експорт (вивіз) з сего за границю є дуже малий так, що майже весь виріб алькоголю зуживається в Польщі. Америка завела у себе прогібіцію, а иньші краї продукують горівку у себе ліпше і дешевше. В 1927 р. Туреччина була заключила договір о доставу спірту, та Турки скоро полапались, що се їм шкодить і зірвали умову. Се велике щастя, бо лишилось більше для пияків з округа тернопільського і станиславівського... — но і для сучасних „Грицьків-наливайків“...

З бульби робиться горівку так:

Перше треба мати солод зелений. Може він бути з кукілю, проса, гречки, жита, але найліпший з ячменю. Зерно мочиться через 2 — 3 дні потім тримаєсь на підлозі в солодівни в грубих вествах при такій теплоті, щоби зерно поволі кільчилось. Коли кільці і корінці зерна — два рази так довгі як зерно — солод готовий і тоді дається його на млинок, в якім два вальці не мелять його, а розмяжджують. Рівночасно з розмяжджуванням — в иншім кітлі вариться бульба парою; зварена — витискається до затерні, тут додаєсь до неї води, мішається так довго, аж з неї зробиться тирба, яка мусить остигнути до + 45° Ц. Тепер додається 2—3% розмяжденого солоду і мішається далі. Молочко зрослого ячменю має ту властивість, що крохмаль розвареної картофлі переміняється в сахарозу, т. є цукор, який може бути поживою для дрожджаків. По сій переміні дається цілу мішанину до широкої кадки і тут вливається вигодовані, але для голого ока невидимі дрожджаки. Є то животини, які мають ту властивість, що спричинюють фермент тирби з бульби і солоду, яку то мішанину перенесено чи перепомповано з затирні до кадки ферментаційної — на 100 літрів мішанини вистарчить ½ шклянки розмочених в тій самій мішанині добрих і здорових дрожджаків; се є ті самі животини, яких уживається в стані прасованім до розчинювання хліба. Що стається з сими дріжджами, коли вляється їх до кадки? Голим оком бачиться тільки те, що та мішанина піниться, на її поверхні творяться баньки, з часом вона гусне, підноситься в гору, опісля опадає, рідне і неначе завмирає. Сей стан ферментації тревае 2 — 3 дні. Залежно від сего, кілько далося дрожджаків. Чим їх більше, тим фермент скорше скінчиться.

Кождий дрожджак маючи услівя розвою, дуже скоро множиться, при чім родителі не скоро гинуть. При добрих услівях, нове покоління приходить в секундах на світ і воно за кілька секунд знов видає нове покоління, тому рідкий плин з часом згусне, бо в нім життя над життям, пир за пиром, самі весілля і хрестини, а похоронів мало. Похорон наступає аж 3-ої днини і то для всіх разом. Дрожджаки люблять теплоту около 20 — 22° Ц. і живляться цу-

MYDŁO

МИЛО ОЛЕНЬ ШІХТ

є безоглядно чисте.

Schicht Schicht

що й уряд має охоту на той край з огляду на перелюднення Італії і можність спрямування туди надвижки італійського населення. Дорога до Тунісу дуже близька морем а хто має Туніс в руках — для того отвираються безмежні і вартісні для кольонізації простори Африки. Супроти таких противорічних інтересів не може бути мови про якусь згоду між Францією а Італією у найблищій будуччині. В цілу ту сварку мішається ще й Англія: Вона подає руку раз Італії, щоби ослабити вплив Франції на Середземнім морю, то знов, коли Італія р зпаношилася занадто, робить морський союз з Францією. Хоче, щоб обі держави були слабі, бо тоді і одна і друга для неї не страшна.

В Чехословаччині живе більш як три чверти міліона Мадярів і вони не дають спокою чехословацькому урядови. Мадяри ті мешкають переважно на Словаччині, а що до чисельности, то по Н мцях є вони найбільшою меншостю національною того краю. Зорґанізовані вони всі у три партії, між якими найсильніща є партія християнсько-соціялістична і при останних виборах у Чехословаччині одержала вона найбільш мадярських голосів. Трохи слабшою є національна і соціял-демократична партія. Соціялісти-демократи, так як і наші, погоджуються з заборцями, бо для них національна кривда і загарбання мадярських земель Чехословаччиною байдужа річ. Вони тільки про жолудок дбають. Але зате християнсько-*соціялістична партія* ворожо ставиться до заборців-Чехів і не признає їх правними володарями забраних мадярських земель. А Чехословаччина також держава — що мусить з кождим голосом меншостей числитися, бо їх там дуже багато, а з другої сторони переслідує та винародовлює їх. І оттепер уряд старається справу Мадярів управильнити та дати їм такі права, щоб нарешті вони ласкаво глянули на Прагу...

Румунія буде мати в червні ц. р. гостей з цілого світа. В столиці її, Букарешті, відбудеться з початком того місяця чотирнайцятий з ряду Міжнародний Зїзд Хліборобів. Румунію вибрано на місце зїзду тому, що вона є рільничим краєм і що недавно перевела вона у себе велику земельну реформу а участники зїзду мають охоту з нею познайомитись. Проводити Зїздом буде румунський мін. спр. хліборобських Міколяше а наради відбуватимуться в сімох осібних секціях, а то. політично-господарській, хліборобській, кооперативній, продукції ростинної, продукції звіринної, промислу і справ жіночих. У зїзді возьме участь богато представників з кождої держави, делеґати Союзу Народів, Міжнародного Інституту Хліборобського, Міжнар. Уряду Праці та висланники усіх світових рільничих орґанізацій. По зїзді гості будуть обїздити Румунію та призиратися її господарці. (Боїмося, що швидко їм відхочеться цього!) Навіть наші „кресові“ товариства господарчі вже ладяться поїхати на той зїзд, який на щастя відбувається недалеко, бо таки в сусідки Польщі.

Югославія думає тепер змінити урядову назву держави. Досі те королівство називалося „Королівство Сербів, Хорватів і Словінців“ — тепер має бути усталена для нього назва „Югославія“, яка зрештою давно вже принялася за границею. Проєкт такої назви був ще видвигнений на початках відбудови Югославії, алеж тоді Серби і Хорвати йому спротивилися. І аж тепер, коли на чолі держави став король з кабінетом Жівковіча а той порозвязував не тільки всі партії та орґанізації але й народні товариства — знов вернув він на порядок дня і комісія, яка укладає нову конституцію для Югославії, уже введе його в життя. У слід за тим кожда партія в тій державі буде називатися „югославянська партія“, а кожде товариство „югославянське товариство“ — і не буде осібних орґанізацій сербських, хорватських чи словінських. Уряд сподіється, що його проєкт радо приймуть і що всі підуть за ним — а тоді на зовні і внутрі держави скріпиться єдність народу, так, як мало це місце в 1871 р. в Німеччині. Там також були Саксонці, Баварці, Пруси а нині всі вони є „дайтшес фольк“ (німецький народ) і Німеччина і її доля, як цілости, дорога кождому, хто тільки по німецьки думає й говорить, та для кождого, хто не замикається в провінціональний патріотизм.

В Болгарії з дня на день очікують зміни уряду, бо міністри не можуть з і собою погодитися. Ще минулого року хотів зречися свойого уряду міністер спр. закордонних Буров, бо він потягав за Францією і Анґлією і йдучи їм на руку хотів конечно приязни з Югославією (а в дійсности заграничної позичкки від них) а йому перешкаджав міністер. спр. військових, Волков, який сприяв Македонцям, звісним ворогам Югославії і бажав приязни з Італією. Остаточно справу залагодили в той спосіб, що Волкова назначено представником в Італії і король поручив йому старатися о руку княжни італійської Джіованни для себе — а це знова потягнуло за собою невдоволення Бурова, який каже, що не може бути міністром спр. заграничних і одночасно служити і Франції і Італії, до якої нагинається через женячку короля ціла болгарська політика. І мабуть швидко з цього приводу прийде до димісії цілого уряду, а в новому Буров мавби бути вже тільки міністром фінансів. На його місце прийшовби знов аж теперішний міністер фінансів, Молов, прихильник Італії. Поки що не робить я зміни в уряді через те, що це булоб ясним доказом прихильности Болгарії до Італії і що незадовго ухвалюватимуть буджет на 1929/30 р. Але як тільки його ухвалять — Буров і Молов поміняються міністерськими стільцями.

Мексик ще не успокоївся. Оноді скінчилася розправа проти мнимого убійника президента Обреґона, Тораля і його засуджено на розстріл. Та як несено до гробу домовину — зібралися на вулицях величезні товпи народу і зробили демонстрацію. Гріб Тораля і трумну його засипано квітами, а коли поліція візвала людий, щоби розійшлись — ні не послухали. Поліція тоді почала стріляти в масу, вбила трьох людий а кількадесять покалічила. В кілька днів після цього зроблено замах на поїзд, яким їхав теперішний президент Подрес Хіль і то так, що на шинах положено бомбу. Бомба вибухла, розсадила льокомотиву і два ваґони і знову згинуло кількох людий. Самому президентови, який їхав в третім від льокомотиви ваґоні, нічого не сталося. Тепер в цілім Мексику арештують знов усіх визначних католиків, бо підозрівають, що це вони хотіли зігнати ненависного Подреса зі світа.

В Індіях вибухли кріваві боротьби між Індійцями, що визнають віру Будди і Індійцями, що вірують в Магомета. Почалося від того, що в місті Бомбаю пустив хтось пльотку, будьтоби Магометане пірвали кількоро дітей і вбили їх підчас своїх богослужень. Буддийці закипіли гнівом і стали нападати на поодиноких Магометан а оноді величезною товпою, що числила 300 тисяч голов, ввійшли в частину міста, замешкалу Магометанами і підпалили їх доми. Аж поліція мусіла робити порядок. При цьому муж втиратило життя богато Індійців. Тепер Бомбай виглядає як, велика воєна станиця: по улицях вештаються патрулі війська і поліції, а всі склепи позамикані. Одначе і військо і поліція мало що помагає. Індійці напали перед кількома днями знов на делеґацію Магометан, яка вертала якраз з поліції і знову почалася бійка і знову впало кільканайцять трупів. Ця боротьба між Магометанами і Буддійцями тревае вже богато літ, а на ній найкраще виходять Анґлійці і при помочі кількох тисяч урядників та війска панують на 300 міліонами Індійців.

Всячина.

Наші читачі вибачуть, що в попереднє число „Укр. Голосу“ закралася в статті „Дві могилі на чужині“ прикра помилка. Подано там, що у Відні помер наш славний земляк Ярослав Кулчковський, тоді як імя помершого було Олександер. Просимо направити цю похибку і зрозуміти, що вкралася вона не навмисне.

Редакція.

Ювілейний Комітет для вшанування 40-літньої письменницької праці *Дра Андрія Чайковського* повідомляє отсим всіх, що з причин від Комітету незалежних святочний Концерт в честь Ювілята відложено на день 2-го березня. *Комітет*

Остання конфіската. Ми одержали слідуюче письмо: P. Osyp Seneczko redaktor, Przemyśl. Pr. 8/29/2. Sąd okręgowy karny w Przemyślu postanowił na posiedzeniu niejawnem po wysłuchaniu Prokuratora przy tymże Sądzie uchylić zajęcie o ile ono dokonane zostało przez Starostwo w Przemyślu z powodu umieszczenia w czasopiśmie „Ukraiński Hołos“ Nr. 5 z dnia 3 lutego 1929 artykułu p. t. „Podiji w Juhosławji“ od słów: „taka teper włada... do słów... ne bude“ jako niezawierającego w swej treści znamion jakiegokolwiek czynu karygodnego. Sąd okręgowy w Przemyślu Wydział V. dnia 13 lutego 1929. Hoszek.

Як бачимо, ті що конфіскують, часом самі непевні що до доцільности конфіскати. Щож доперва мають робити дописувачі чи співробітники, як вони ні процедури конфіскати ані стислого права не знають?

Переписка Редакції: Вп. І Федькович Горд. Адреса п Л.така: W. Lipinskyj Tobelbad, Badegasse 2. Steiermark, Oesterreich. — Вп. Спектатор в К. Ваша допись вже була зложена і мала піти до цего числа, але в останній хвилі одержали ми вістку, що розп. стан. Орд. з 12/11 1928 ч. 1фк в справі контрактів вже змінений, отже монополь не істнує. — Вп. Оробко в К: Піде до одного з найблизчих чисел. — Вп. Марко Маркіз: Дякуємо і просимо про нас не забувати.

Бальзам і масть проти **відмороження**, що успішно усувають сверб шкіри і гоять рани, рівнож спеціяльні креми від червоности носа, лиця і рук до набутя в **Аптиці і Дрогерії під „ЗВІЗДОЮ“.**

Новинки.

ДУХИ В КОСТЕЛІ. В костелі в Чієрі в Італії діються несамовиті річи. Електричні лямпи, чаші і посудини тріскають нагло. Свічки самі з себе одні запалюються, другі гаснуть. Люди того села кажуть, що костел є зачарований і не хочуть в ньому пробувати, а бідний священик в розпуці. Щойно комісія, яка має приїхати до Чієрі, висвітлить причину тих дивних явищ.

У ШАЛІ БОЖЕВІЛЛЯ. Минулого тижня стався в селі Кисілі біля Вильна жахливий випадок. Оце Константин Зиґар від довшого часу враджував божевілля. В останніх днях стан його хороби так погіршився, що дістав шалу, в часі якого підпалив власні будинки а опісля вхопив косу і вилетів напроти тих, що бігли на ратунок. Колиж люди мимо цього дісталися до хати, Зиґар вискочив на цимбриння керниці і косою підрізав сорі горло. Окервавлений труп упав в керницю. Хата і будинки згоріли зовсім. Жінку і дітей нещасного вратували.

ЧЕРЕЗ МАЄТОК. Ян Ясінський з Яніщполя в Великопольщі посварився був з цілою родиною через маєток. Оноді злість його на родичів та рідню дійшла до того, що вхопив сокиру, зарубав батька, матір і шваґра а опісля власну жінку й дитину пробив вилами. На кінець підпалив власну хату і утік до ліса, в якому шукає тепер його поліція.

НОВИЙ ЦАР-САМОЗВАНЕЦЬ В ґубернії полтавській появився чоловік, незвичайно подібний до бувшого царя Миколая II. Чоловік цей збирає довкола себе людий і виголошує до них мови, що большевики навмисне пустили вістку про смерть царя, що він є Миколаєм II-им і що він утік від смерти, укриваючись по селах. Новий цар обіцяє Українцям в своїй державі повну свободу, бо навіть столицю Росії хоче перенести з Москви до Київа. „Цар“ той укривається між людьми і чекісти не можуть його зловити.

ТИСЯЧІ ТРУПІВ. В Хінах панує тепер величезний голод. Місія, вислана анґлійським урядом, надіслала справоздання, з якого виходить, що по тих околицях, де люди не мають що їсти — панує страшний тиф і люди мруть так, що нема кому закопувати трупів. Мерців кидають до спільних ям а звідси розтягають їх части по околиці голодні собаки і в той спосіб поширюють заразу. В місті Саратсі в оден день згинуло не багато — тільки 40 людий на тиф. Окрім цього в навіщених голодом околицях потворилися банди і грабують нещасних мешканців.

КІЛЬКО НАС Є? Міжнародний статистичний уряд оголосив, що людий на світі після останних списів є два міліярди. Найбільше людий живе в Азії, бо аж 900 міліонів, далі в Европі (500 міл.), в Америці (220 міл.), в Африці (150 міл.), і в Австралії (70 міл.). До перелюднення світа однак ще далеко, бо самі тропікальні (найгорячіщі) околиці землі можуть помістити і прохарчувати що найменше 10 міліярдів людий. А до тої цифри швидко мабуть не дійдемо.

ВІД ЧАДУ. Вернерова, замешкала в Брошковичах пов. Освенцім запалила оноді в залізній печці в хаті камінним вуглем і пішла на роботу, зіставляючи четверо малолітних дітей без ніякої опіки. Коли вечером вернула до дому, застала тільки чотири трупи. Іменно рура від печки висунулася, а чад з камінного вугля виходив на хату і подусив усіх нещасних діточок. І хоча й лікаря прикликали — то до життя привернути їх не вдалося.

ОТ ТАК ВЕСІЛЛЯ! Розпочалися мясниці а з ними вернули кріваві весілля. Одно з перших таких весіль мало місце вже в Свірні в Великопольщі. У господаря Пожоґи грала якраз музика, як до хати влетіло кількох парубків і почали розганяти гостей. Гості не так то хотіли вийти: вхопили коси, коли і на подвірю почалася страшна війна, що тревала кілька годин. Нарешті напасників прогнали. На побоєвищу остало трьох ранених: одному відтяли косою руку, двох побито так, що ледви дихали. Закінчила весілля

кром, який витворив солод ячменю зі скробії (з крохмалю) бульби. Зіаючи цукор, виділяють з себе квас угляний, що видимо в виді бульок — на поверхні мішанини. Світло над тим квасом само гасне, а чоловік удусивбися. Окрім квасу, кождий дрожджак виділяє з себе в формі своїх відходів той нещасливий алькоголь. Отже з доброї — солодкої річи — як цукор, дістаєм при помочі червака (бо якжеж дрожджака иначе звати?) дві инші річи, які уже не мають нічого спільного з цукром і є видимою трутиною, а то: квас угольний, в якім назіть огонь гасне, а кожде створіння гине, — і самий алькоголь, в якім гине все, що жиє, бо то є відходи хробів. Виразно кажучи — є то лайняк червака, добрий до фарби, чи палива, але не на те, щоб його їсти чи пити. Отже панове наливайки — смачного вам!

Ми бачимо, що мішанина, яка була в кадці згусла, що вона знов зрідла. Бо з хвилею, коли дрожджаки наробили за богато алькоголю, він став причиною їх смерти і вони трупами положились на дні кадки. І так стрінула їх заслужена кара. Так стрічає кождого, хто шукає приємности в алькоголю. Чому? Послухайте!

Алькоголь повстає вправді при помочі дрожджаків, але рівнож і при помочі огню. Коли скінчиться ферменг, се все йде до кітла. Алькоголь кипить уже при + 60° Р. Під кітлом палять, він огрівається, перемінюється перший в пару і як пара з кітла своїми рурами утікає. Рури сі переходять через начиння з зимною водою, внаслідок чого пара алькоголю остуджується, скроплюється і тече яко плин, який ловлять в бочки і маґазинують яко готовий спірт, бо він має около 90 ґрадусів, т. є. на 100 частий є 90 частий алькоголю, а 10 частий води.

Нічо на світі не гине — не марнується. Тож не гине ніде горяч огня, якого уживають до виробу горівки. Так як при випалюванню вапна горяч вогня вникла в камінь вапна стільки, скілько вхлонув її камінь. І в тім випадку побачимо ту горяч як лиш пошукаємо за нею, то є через реакцію. Знаємо, тут викликує реакцію вода. При гашенню вапна маємо горяч назад і то навіть добру, бо при ній мож зварити так, як при огни. Та сего не практикується, бо се булоби задороге варення.

При горівці те саме! У ній є стільки огню, скілько вона при своїм повстанню його вхлонула. Тому в законах такі трунки, в яких є алькоголь, називається їх „горячі *палючі* напитки алькоголеві“ отже зовсім правильно *палючі*, бо палять не лиш кишеню, але жолудок, кишки і людський мозок. Най буде горівка моцна або слаба, киньте до неї яку хочте животину, чи мушку або і коня — будьте певні — все згине в короткім часі. Про се легко переконатись.

Що діється, коли горівка дістається до жолудка?

Перше всего гине фльора, т. є дрібноустрої, які подібно як дрожджаки, помагають жолудкови розкладати поживу на соки, які знов стіни жолудка мацками (що подібні до мохна) розносять до орґанізму. Кожде тут сповняє своє виключне завдання, одні — тягнуть воду, инші товщ, цукор, уголь, вапно, залізо, сіль і тд. а коли впаде на них горівка, богато з них мусить гинути, (бо і кінь гине від алькоголю) і жолудок стає баврадним, орґанізм голоден, має що їсти та не має своїх робітників, бо їх вимордувала горівка. Що вона ще зробила? Похлонула в себе всю вогкість, мацки з посухи нагної посхли і стіна жолудка стала неначе деревом або бляхою, — а комірки, на цілій дорозі, куди плив алькоголь, такрж завмерли — спалились. І не один від того хорий — та не здогадується.

Є вже горівка в жолудку, то що діється далі з нею? Коли вона поклала там міліони трупами — то там була боротьба — тертя, яке викликало горяч. Повстає ця горяч також тоді, коли алькоголь лучиться з вогкістю жолудка. В жолудку є около 40° Ц., та ся теплота піднеслась до около 50° Ц. — значиться близько тої теплоти, при якій алькоголь кипить. Наступає реакція, відзиваєсь огонь, повстають пари з алькоголю, які вникають до людського мозку і чоловік відчуває заворот. Се не минає і частий половиx. Що з сего виходить? За свої гірко запрацьовані гроші чоловік купує горівку і сам себе власноручно мордує, та не лиш себе самого. Мордує він своє потомство на много поколінь. За кару, що надужив, даної йому Богом, свобідчої волі, Бог йому дає потомків ідіотів, півголовків і каліків, а як його вдача неспокійна — то пяний може поповняти ріжні злочини, за які він мусить покутувати, а його браття мусять зносити наруги і ганьби сусідів. Одним словом — горівка то огонь і нема з нею що гратись.

Крім здоровля і чести, коштує вона ще і гарний гріш. Польська держава платить горальни за 1 літр 100 ґрадусового алькоголю, який горальня витворить на своїм апараті, (своїм робітником і опалом) зі своїх картофель і ячменю залежно від цін і околиці — всего 1. зл. Сама бере за 1. л. 95 ґрадусового спірту 12·50 зол. Се є тільки, що береться за 41 літрів молока, якби ціна молока була по 30 ґрошів, або за 2 кірці картофель. За одну літру того спірту мож мати заплачену річну передплату ґазети.

На 1929 р. управа спіртового монополю замовила триста міліонів штук карточок на бутельки, бо сподіється продати стільки фляшок. Випалоби то пересічно на одного по десять штук. Та не всі пють. А знаємо пють найбільше не в варшавськім ні в краківськім, лиш в тернопільськім і станиславівськім воєвідстві, де лише українське населення.

Держава признає сама, що горівка для людий є шкідлива. Тому і змонополізувала її, тай обтяжила високою ціною. Вона знає, що мудрі зуміють здержатись, а дурних — хтожби їх жалував. Дай Боже, щоб літра горівки коштувала сто золотих, а кільоґрам хліба 10 сотиків. Я певний, що всі на се підписалибися. Є і закон протиалькоголевий. Та чи всі покористувались уже ним, чи всі уже перевели у себе в тій справі плебісцит? Може переведем, але перше хочемо, щоб пани Мошки і Срулі перевели нашу кервавицю до своєї кишені. А були випадки, що за літру сивухи, процесом програвалось морґ поля, а часом хату з городом, а опісля була Канада, або костур і торба.

Америка — яка богата і мудра — а завела у себе прогібіцію — заборону виробляти, продавати і пити горівку. Певно, що тим вона дбає про добробут своїх горожан. Ніхто їй не закине, що тим вона бажає людям зла. Та прогібіція коштує Америку грубі гроші але користь з неї у десячеро перевисшають видатки на заказ та дописнування заказу виробу і продажі горівки.

А ми бідні і мало просвічені а горівки таки хочем. І священик заказує і учитель відраджує, то хоч розпинайся — не помагає.

Горівки корова не хоче, кінь не понюхає, безрога не рушить, а чоловік хоч має розум — троїться.

Зараз чи пізнійше, усі люди цілого світа згодяться з правдою, що горівка є отруєю, що її люди пити не повинні. І прийде час, в якім вийде заборона міжнародна пиття горівки, як тепер є заборона уживання опіюм або морфіни. Хто хоче довго жити і легко умирати, най не пє алькоголів. Майже нікотрий з алькоголіків не годен перебути хороби-пошести, бо він затроєний і ліки йому майже не помагають. Мудрий Українець не пє алькоголів. Спитайте тих, що перестали зовсім пити, а певно почуєте, що вони чуються здоровими і вдоволеними.

А теперішне наше положення вимагає, щоб ми були здорові та тверезо думали.

— як звичайно в тих випадках — поліція. Поарештувала парубків і тони будуть перед судом відповідати за напад.

ПІДСУМКИ БІЛОЇ КАТАСТРОФИ. Досі одержали ми такі відомости про останні морози: По всіх містах Европи відморозили тисячі-тисячі людий вуха, пальці рук і ніг та носи. Богато жінок відморозило коліна. Навіть в Еспанії, де родяться помаранчі, замерзло кілька осіб. В Льондоні застиг на постерунку вартовий. Недалеко Рівного замерз цілий циганський табор — 27 осіб, з яких трьох тільки вдалося вратувати. В Румунії замерзло біля Ясс 9 людий. На Виленщині погинуло від морозу богато худоби та безрог, а на вулиці Вильна впало двох людий з морозу неживими. В Болгарії кинулися страшні вовки. На лінії Львів - Стрий в 30 місцях потріскали шини. В Бресляв від морозу тріс з гарматним гуком залізний міст і на ньому зробилася шпара на кілька центиметів, так що рух мусіли припинити. В Франкфурті лопнула в одній каменици ґазова рура і від ґазу згинуло 4 особи, які спали а 11 ледви уратували. Богато кораблів замерзло у портах, а деякі острови на Балтійському морю були так відтяті від світа, що їм мусіли літаками довозити їду і почту. В Ротердамі від морозу потріскали кораблі. Чорне море замерзло при берегах як далеко оком глянути а люди збирали стосами дикі качки і гуси, що позамерзали. На береги Норвеґії викинуло море цілі сотнарі замерзлих риб. Такий мороз, як був в Одессі, був ще 400 літ до Христа. У Відні не було такої низької температури від 154 літ. Найнищу температуру занотували тим разом в Верхоянську на Сибірі: — 70° Цельзія. В Кеніґсберґу замерзла так земля, що гробів не можна було викопати і їх висаджувано динамітом. От таке то лихо — морози.

ЧЕРЕЗ ТОЙ ПОДАТОК. Кілька днів тому назад утопився, скочивши в ріку, властитель масарні Казимир Підкостельний з Люблина. На березі ріки найдено біля верхньої одежі дві картки, в яких самовбієць пише, що до розпучливого кроку змусила його Ізба Скарбова, яка наложила на нього страшний податок та ще й полекш якихбудь відмовилася уділити — а він цього пережити не міг. Ну, буде мати Ізба Скарбова чоловіка на совісти.

ОТ І НАПРАВИВ! В селі Добушевичі на Шлеську задумав робітник Юзеф Ґубала направити вигнену баньку від молока при помочі сили пари. Налляв отже до середини води, замкнув щільно і поставив на розжарену кухню в тій думці, що пара силою своєю випростує позагинану бляху. За який час нахилився він над кухнею, щоби побачити, чи його помисл вдався—та в тій хвилі почувся страшний гук і банька розлетілася на сотки куснів. Кипуча вода, пара та відломки бляхи покалічили дуже тяжко Ґубалу, а ціла піч зістала так знищена, якби під нею вибух ґранат.

Господарський кутик.

Бульва.

Бульва — це ростина занедбана, яка де-не-де росте по кутах і яку дуже часто проклинають, бо „вигубити її важко“. А все таки ростина дуже пожиточна. Треба тільки управляти її так старанно, як прим. бараболі. Від бараболіж корисніща вона, бо раз посаджена дає ще через два роки плоди. На зиму не треба її викопувати, не треба спішитись зі збором, з воженням і ямуванням. Лишається її в ґрунті, а в міру потреби можна і зимою і на весну викопувати її.

Бульва має і ту добру прикмету, що споживається не тільки підземні її бульви, але й била та листє. Ті останні є так поживні — як конюшина і навіть такі вибагливі звірята, як вівці і кози, радо їдять їх. Коли била з листєм стинати літом, то з цього є добра зелена паша але ростину ослаблюється і вона зароджує менше бульв — для того краще стинати їх осеню, повязати в малі пуки, висушити і зложити в копичку, бо слота сухим билам не шкодить. А цього листя і биля богацько, бо бульва доростає до 2 метрів у височінь.

Може хтось запитати: Коли це така пожиточна ростина, то длячого ніхто про неї майже не знає? Безперечно причиною тут незнання. Звичайно бульву садять десь під плотом, по кутах, руїнах і неужитках — які инакше використати важко. І хоча раз посаджена з року на рік появляється на тому самому місці, то люди обходяться з нею як з чимсь непотрібним і про неї не стараються. Не диво, що так трактована бульва приносить мало користи. А все таки бульва — це не бурян і сякого такого заходу вимагає.

Якби хтось так поступав з житом, бараболею чи якою другою господарською ростиною — а потім нарікав, що не має користи, то люди сказалиб, що він дурень. Якже з бульвою так обходяться — то нікому й на думку не прийде так казати. А от один з дворів у Великопольщі продукує її ваґонами і ваґонами продає. Нащо? Бо бульвою засаджують не тільки землі піскові, яких вона легко чіпається, але й для худоби і безрог є вона добрим кормом. Зварена, має вона кращий та делікатніщий смак, як бараболя і богато людей споживає її. Спеціяльнож варта садити її близько горалень: за нею попитують, а що бульва не вимагає опіки на зиму (як бараболя) і раз посаджена через три роки видає плоди — то й менше коштів треба на її управу.

Длячогож не управляють її в нас — трудно сказати. Люди мають свої пересуди і забобони. Я одначе маю її у себе і раджу усім спробувати садити цю пожиточну ростину. У Франції садять бульву, як однорічну ростину. На другий рік сіють на бульвиску вику а та заглушує її і вигублює.

Хто хоче мати одначе користь з бульви, мусить для неї бодай в першому році землю прилагодити, ну і пізніще про неї не забувати. Само з себе нічо не родиться. А мало що так відвдячується, як бульва.

Нарікають наші люди на лиху землю, на лиху господарку. Спробуйте з весною щастя з бульвою. Напевно будете сталим її прихильником опісля. — *Господар.*

НОВІ КНИЖКИ.

Автори й видавництва, які бажають рецензії, зволять прислати два примірники даної книжки.

Всеволод Петрів, ґенштабу ґенерал хорунжий: **СПОМИНИ** *з часів української революції (1917 — 1921). Частина II.* Накладом Видав. „Червона Калина“ ст. 184. —Перша частина сих споминів була вже тут обговорена. Друга частина складається з 7 розділів: І. розділ оповідає про наступ на Київ, II — про Київ і його вигляд, III—про формування українських частин у Київі, IV — про бої під Гребінкою і Лубнами, V — про Ромоданську операцію, VI — про Хорол і тамошні настрої і VII — про похід на Полтаву і заняття Полтави. Вже самі заголовки поодиноких розділів вказують на се, про що автор буде говорити. В II. частині представив автор події двох місяців (від кінця лютого до кінця квітня 1918 р.). Не всі розділи є однаково цікаві для пересічного читача. Для нас Галичан особливо цікаві два перші розділи. З них довідуємося, з якими труднощами мусіла боротися українська армія. Говорячи про Лубни автор пише ось що: „Тут (в Лубнах) і щирі балачки з військом, хоч іноді і при горячих спорах, зокрема на політичні теми, а там у Київі були ми чужими, може більше чужими як армія в царські часи“. (ст. 86). Для таких читачів, що розуміються на воєнних операціях є дуже цікаві розділи IV і V. Про господарку Німців не довідуємося богато, бо автор занятий в першій мірі судьбою українських частин, а про Німців говорить мало. На початку книжки говорячи про спілку з Німцями, автор пише: „Тяжко собі уявити серйозність договору з такими невірними оружними силами обох сторін; з одного боку здисціплінована німецька міліонова армія, з другого невеликі українські відділи....“ Наслідки сего, як знаємо, показалися пізнійше. Цікаві є також епізоди про двох повстанчих отаманів (Баса і Вареника). Загальне враження, яке робить лектура книжки, велике. Причина може і в тому, що автор, хотяй фаховий старшина ґенер. штабу, звертає також увагу на явища і не військові (національний і соціяльний підклад української революції). — *І. М.*

Надіслане.

Пошукую двох (2) хлопців до науки ремесла столярського, від літ 15 до 18. **Іван Васьо**, робітня столярська **в Ярославі** ул. Пелкінська

Інвалід побираючий ренту, грамотний, солідний, трудящий і господарний негайно потрібний для Т-ва ремісників рільників, промисловців і торговців **„Зоря“** в Ярославі на післанця і сторожа (дім з городом). Платня: помешкання, 10% від зібраних що місяця членських вкладок (членів покищо 150), доходи від забав, фестинів, обслуги членів і гостей і т. п. Зголошення, підписані місцевим священиком, слати на адресу: **Іван Федор**, вл. реаль. в Ярославі (за старим цвинтарем), **Jarosław**

Др. Михайло Кос
лікар очей (окуліст) ординує в Перемишлі, вул. Міцкевича 11. (в почтовім будинку).

Др. Іванна Вітошинська
ординує в діточих і внутрішних недугах в Перемишлі, вул. Миколая 6 (бічна Чарнецького).

ЛІКАР
Др. Роман Несторович
ординує у внутрішних і жіночих недугах в Перемишлі, ул. Францішканська 37 II (площа на Брамі). Власна хемічна і мікроскопічна лябораторія.

АДВОКАТ
Др. Микола Хробак
переніс свою адвокатську канцелярію до дому „Віри“ (напроти Староства) ул. Костюшки ч. 7.

ЛІКАР-СПЕЦ. НЕДУГ ВНУТР.
Др. Остап Прийма
ЛЬВІВ, ул. ЛИЧАКІВСЬКА 32
Просвітлювання Рентґеном
ТЕЛЕФОН 61-50.

Селяне! Решту Ваших сирівців лену, конопель, клочча і вовни обміняє найкориснійше за готову мануфактуру або купить за готівку
Спілка „ПОЛОТНО“
у Львові, вул. Городецька 95.
Перевіз сирівців зелізницею оплачує Спілка сама.

Фабрика цукорків „ФОРТУНА НОВА“
:-: у ЛЬВОВІ, вул. Кордецького 23 :-:
пошукує
1) **фірмана** фахового, що любить коні і уміє їх обходити.
2) **хлопця** до ріжних робіт на подвірю.
Оба мусять бути кавалерами, старші, здорові, уміти з легкостю двигнути 100 кґ. цукру, жваві працьовиті і по змозі грамотні.
Посада є зараз до обиття. — Зголошуватися зі свідоцтвами і порученнями. Хто поможе вишукати фабриці солідних і охочих до праці хлопців, одержить по узнанню їх такими, 10 кґ. цукорків даром.

Спробуй а переконаєшся!!
„фосфоліна“ до швидкого тучення свинь **„фосфоліна“**
побуджує апетит, зміцнює кости і протягом короткого часу прибуває на вазі подвійно. Почтова пачка 4½ кґ. — 9 зол. висилає за післяплатою
В. Ґ. Мушинський, Перемишль, Францішканська 2.
МАЛИЙ ВИДАТОК — КОРИСТЬ ПОДВІЙНА!

Rinso є необхідне до варення білля.

У кого є звичай варити білля, цей не може обійтися без Rinso, бо ділання Rinso є цего рода, що його стерелізує, доводить його до стану ідеальної чистоти і сніжної білости та не шкодить тканинам. Rinso дає всяку ґарантію, бо є одиноким середником до прання, який не нищить білля.

Rinso сповняє працю людських рук Коли уживається *Rinso*, тоді не треба приноровлювати ніяких помічних середників: ніякого білила, що ослаблює нитки тканин ніякого мила, що як також непотрібне є третя, получене з їх ужиттям. Само *Rinso* є завсігди на висоті завдання, хоч ділає нечувано лагідно.

Швидка і проста система. В балії наповненій водою, до котрої влито розчин *Rinso*, мочити білля кілька годин, а відтак вложи до кітла з водою, долити до зрочину *Rinso* (ужити достаточну кількість *Rinso*, щоби витворити густі милини), — і варити, — це все! *Rinso* можна уживати на студено, горячо і до варення.

Rinso продають тільки в пачках.

ПРОБКА ДАРОМ
КУПОН До фірми „Сунляйт“ Спілка Акцийна, Скринка почтова 479. Головна Почта Варшава. — Прошу безплатно прислати мені пробний пакетик Rinso щоби вистарчило на пробне прання.
мя і назвище _____
Адреса _____
(Проситься виразно писати).

R P.25—3

ДЕНТИСТ
Мед. Др. СТЕПАН ДМОХОВСЬКИЙ
б. лікар Поліклініки у Берліні
Перемишль, Колійова 1.
Усі в обсяг новітньої дентистики входячі роботи. Прецизійна техніка дентистична.
Спеціялістичне лічення осіб кравливих і нервових

Адвокат
Др. Микола Рибак
веде адвокатську канцелярію в Перемишлі при ул. Пілсудського 1. в льокали канцелярії бл. п. дра Т. Кормоша.

ЖАДАЙТЕ
у всіх кооперативах
МИЛА
Кооперативної Фабрики „ЦЕНТРОСОЮЗ“

Домагайтесь найдобірнійших папірців до курення
„КАЛИНА“
з фабрики кооперативи „Будучність“ в Тернополі.

ЖАДАЙТЕ І УЖИВАЙТЕ
одиноку найліпшу і своєрідну
ПАСТУ ДО ОБУВИ
ЕЛЕҐАНТ
О. Левицької і Ски.
Львів, Кордецького 51.

Купуйте незвичайно цікаву книжку
„ЦАРСЬКІ ТАЙНИ“
або як жив, панував і був розстріляний разом з цілою ріднею в 1918 р.
Цар Николай II.
Ця книжка в двох томах, з дуже цікавими ілюстраціями, написана на основі правдивих історичних документів. — Коштують оба томи враз з почтовою оплатою по 1 зол. 30 ґр. Оба томи разом 2 зол. 60 ґр. вже з почтою. Висилає тільки за попереднім надісланням готівки
Ілюстроване Видавництво „ЛУКА“
Львів, Личаківська 23.

УВАГА!
Не купуйте дзвонів
у повоєнних фірмах і не дайте себе обманювати людям, які зі штукою відливання дзвонів ніколи нічого спільного не мали а удавайтеся все з довірям
до старої, славнозвісної нашої фірми
Братів Фельчинських
в Калуші, вул. Сівецька
і в Перемишлі ул. Красінського
тел. ч. 108. :-: ч 63. :-: Тел. ч. 108

Аптика і Дроґерія під „Звіздою“
істнуюча від 50 літ
в Перемишлі, ул. Францішканська ч. 24 (біля вежі)
поручає всякі аптичні ліки і всі артикули входячі в круг дроґерії.

Видавець і відвічальний редактор: Осип Сенечко. З друкарні Кнолера і Сина в Перемишлі.